

CURIERUL ORTODOX

PUBLICAȚIE
A BISERICII ORTODOXE
DIN REPUBLICA MOLDOVA

Apare din iunie 1995 cu binecuvântarea ÎPS Vladimir, Mitropolit
al Chișinăului și al întregii Moldove
Nr. 11(232), 15 noiembrie 2010

Soborul mai-marilor Arhistrategi (arhangheli) Mihail și Gavriil (și Rafail), și al tuturor cereștilor puteri celor fără de trup

8/21 noiembrie

La adunarea celor 9 cete, Serafimii, Heruvimii, Scaunele, Domniile, Stăpâniile, Începătoriile, Puterile, Arhangheli și Îngerii.

Mihail, preaînucuiințatul mai-marele peste cetele puterilor celor fără de trup, și în Legea Veche și în cea Nouă a arătat ce este harul Evangheliei, și arată multe faceri de bine neamului omenesc. Că de vreme ce pizmașul și luptătorul mântuirii noastre, înălțându-se s-a mândrit împotriva Ziditorului său și a zis: "Pune-voi scaunul meu deasupra norilor" și lăudându-se că "voi fi asemenea cu Cel înalt", a căzut din cinstea de arhanghel, precum grăiește Domnul ("Văzut-am, zice, pe satana, ca fulgerul din cer căzând"). Asemenea cu el și ceata ce era sub el, înălțându-se, a căzut. Acest de-a-pururea lăudat, păzind ca o slugă credincioasă credința către Stăpânul și arătând multă nevoință spre neamul nostru, a fost rânduit de Atotputernicul Dumnezeu ca să fie mai mare peste cetele înțelegătoare. Că văzând că a căzut vicleanul, a strâns cetele îngerești și a zis: "Să luăm aminte: Lăudat-au cu glas pe Domnul tuturor", ca și cum ar fi zis: Să luăm aminte noi cei ce suntem zidiți ce au pățimit cei ce erau cu noi, care până acum au fost lumină, și acum s-au făcut întuneric.

Pentru aceasta o adunare ca aceasta s-a numit Soborul îngerilor, adică luarea aminte și înțelegere și unire. Acesta dar, marele folositor și de bine-făcător mântuirii noastre, înmulțind și întinzând spre mulți multe faceri de bine mântuirii, s-a arătat la mulți văzându-se. Că s-a arătat lui Avraam și lui Lot la pustiirea și pierderea Sodomei. Arătat-s-a lui Iacov când fugea de fratele său. Mers-a înaintea taberei fiilor lui Israel, când se izbăveau și au scăpat de robia și de chinul egiptenilor. Arătat-s-a lui Valaam, când mergea să blesteme pe Israel. Și către Iosua al lui Navi a zis, când l-a întrebat: "Eu, Arhistrategul puterilor Domnului, acum am venit". Acesta a cufundat de tot și râurile ce se revărsaseră de păgâni asupra aghesmei și a locașului de închinare. Se află și altele multe ce se spun despre el în Sfânta Scriptură. Pentru aceasta și noi, având pe acesta ajutor și păzitor vieții noastre, prăznuim astăzi preacinstitul lui praznic. Împreună cu Sfântul Arhanghel Mihail, prăznuim astăzi și pe prea frumosul și prea veselitorul Arhanghel Gavriil. Pentru că și acesta multe faceri de bine a făcut neamului omenesc, atât în Legea Veche, cât și în cea Nouă. Căci în proorocia lui Daniil se pomenește însuși numele lui, când tâlcuiește Daniil visul ce a văzut pentru împărații mezilor și ai perșilor și ai elinilor: "Gavriile, zice, fă-l pe acela (adică pe Daniil) să înțeleagă vedenia" (Daniil. 8, 16). Și iarăși același Gavriil a arătat aceluiași Daniil că după șaptezeci de săptămâni de ani, adică după patru sute nouăzeci și șapte de ani, are să vină Hristos. "Și iată, zice Gavriil, bărbatul pe care l-am fost văzut la începutul vedeniei zburând, s-a atins de mine ca în ceasul jertfei de seară. Și m-a făcut să înțeleg și celelalte" (Daniil 9, 21). Acesta este cel care a binevestit femeii lui Manoe că are să nască pe Samson. Acesta este cel care a binevestit lui Ioachim și Annei că au să nască pe Doamna și Stăpâna de Dumnezeu Născătoarea.

Iar în Legea Nouă, acesta a binevestit lui Zaharia, stând de-a dreapta altarului tămâierii, că va naște pe marele Ioan înaintemergătorul. Acesta a hrănit și pe pururea Fecioara Maria doisprezece ani înăuntru în Sfintele Sfintelor cu hrană cerească. Acesta însuși, și cine se îndoiește? a binevestit Născătoarea de

Dumnezeu că va naște de la Duhul Sfânt pe Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu. Acesta s-a arătat lui Iosif în vis, precum zic mulți, și i-a zis să nu se teamă, ci să ia pe Mariam, femeia sa, că ce s-a zămislit într-însa este de la Duhul Sfânt. Acesta s-a arătat și pastorilor și le-a binevestit, că S-a născut Hristos Mântuitorul lumii. Acesta și în vis a zis lui Iosif să ia pruncul și pe Mama lui și să fugă în Egipt. Și iarăși acesta însuși i-a zis să se întoarcă în pământul lui Israel. Mulți însă din sfinții învățători și din scriitorii de cântări socotesc că dumnezeiescul Gavriil a fost și îngerul cel îmbrăcat în veșmânt alb, care, pogorându-se din cer, a răsturnat piatra de pe ușa mormântului lui Iisus, Dătătorului de viață, și a șezut deasupra ei. Și el a fost cel care a binevestit mironosiștelor învierea Domnului. Și ca să spunem mai cuprinzător, dumnezeiescul Gavriil a slujit la iconomia tainei întrupării Cuvântului lui Dumnezeu din început până în sfârșit.

Pentru aceasta și Biserica lui Hristos îl prăznuiește pe el, împreună cu Arhanghelul Mihail, și cheamă harul și ajutorul lui, rugându-i ca prin ajutorul și rugăciunile lor, și în veacul de acum să aflăm scăpare de rele, și în cel ce va să fie să ne învrednicim de bucuria cerească și de împărăție. Amin.

DECLARAȚIA SINODULUI BISERICII ORTODOXE DIN MOLDOVA

Conform Concepției Sociale a Bisericii Ortodoxe, este neadmisă participarea ierarhilor și clericilor în activitatea organizațiilor politice în procesul electoral, astfel încât este interzisă și susținerea publică a candidaților și formațiunilor politice

Introducerea obiectului „Bazele Ortodoxiei” în școală a declanșat un val de multe discuții cu o rezonanță largă în societate. Biserica a devenit obiectul multor comentarii, generate, în special, de către oponenții obiectului vizat, învinuind-o de amestec în controversse politice.

În scopul eliminării confuziilor existente, Sinodul Bisericii Ortodoxe din Moldova consideră necesar de a face următoarea declarație:

În perioada februarie-mai 2010, au urmat un șir de acțiuni din partea Bisericii în scopul introducerii în programa învățământului preuniversitar a disciplinei religioase - „Bazele Ortodoxiei”. Astfel, societatea s-a înviorat și au început discuțiile, în scopul atingerii acestui deziderat. Momentul culminant a fost la 8 mai 2010, când în Scuarul Catedralei Mitropolitane s-a convocat Adunarea națională a clerului și credincioșilor din cuprinsul Mitropoliei Moldovei, astfel fiind consfințită dorința generală de introducere a acestei discipline în curriculum-ul de învățământ.

Până la acea dată, discuțiile erau purtate din perspectiva conținutului subiectului, modului de predare, de alegere a cadrelor didactice care vor preda acest obiect și a atitudinii față de reprezentanții altor confesiuni.

După acest eveniment, Bisericii i s-au adus mai multe acuzații grave, printre care și faptul că încearcă să impună studierea religiei în mod forțat. În același timp Mitropolia Moldovei a fost învinuită de faptul că promovează ideile politice ale cercetătorului Valeriu Pasat, care a venit cu argumente solide întru susținerea acestei discipline școlare.

Între timp, în toilul promovării și susținerii „Bazelor Ortodoxiei” de către Grupul de Inițiativă, pornind colectare a semnăturilor pentru organizarea unui eventual referendum, spre surprinderea tuturor a fost declarată preluarea conducerii Partidului Umaniștilor de către dl. Valeriu Pasat.

Din această clipă au pornit valuri de învinuiri la adresa conducerii Mitropoliei.

În acea perioadă tensionată, Sinodul Bisericii Ortodoxe din Moldova s-a convocat într-o ședință în urma căreia a făcut o declarație, afirmând că Biserica își rezervă dreptul de a se implica sau nu în viața societății, cu scopul de a păstra și promova principiile creștine ce stau la baza societății noastre, dar nu s-a făcut vreun pas concret în sensul aderării la vreo formațiune politică.

(continuare în pag. 2)

POLITICIENI LĂSAȚI CLERUL ÎN PACE!

De câțiva ani, asistăm la un fenomen, care ne pune pe gânduri, putem spune că chiar ne îngrijorează.

Așa se întâmplă că de fiecare dată în campaniile electorale, politicienii își amintesc de slujitorii Bisericii, dar nu

cu scopul de a cere sfaturi necesare pentru mântuire, sau să se pocăiască de păcatele comise, ci pentru a se mai „căpăta” cu câteva voturi pe seama autorității Bisericii.

(continuare în pag. 5)

**Stimați cititori! Nu uitați să vă abonați
la *Curierul Ortodox* pe anul 2011**

AGENDA DE LUCRU A ÎPS VLADIMIR, MITROPOLIT AL CHIȘINĂULUI ȘI ÎNTREGII MOLDOVE

13 noiembrie
Mitropolitul Vladimir, însoțit de un sobor de preoți a resfințit biserica "Sf. Dumitru" din s. Pașcani, r. Criuleni,

12 noiembrie
Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Vladimir l-a primit în vizită la Palatul Mitropolitan pe binecunoscutul și îndrăgitul interpret de peste Prut, Fuego. Cântărețul a cerut binecuvântarea Înalt Prea Sfinției Sale pentru a organiza un șir de concerte de colinde în peste douăzeci de localități din Republica Moldova, începând cu 9 ianuarie 2011, imediat după prăznuirea sărbătorii Nașterii Domnului.

În aceeași zi ÎPS Vladimir a avut o întâlnire cu teologul și jurnalistul român Cristi Tabără, cu care a discutat diferite aspecte ale jurnalismului ortodox.

7 noiembrie
Mitropolitul Vladimir a liturghisit la catedrala mitropolitană din Chișinău.

8 noiembrie
Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Vladimir a slujit la biserica din s. Speia, r. Anenii Noi.

31 octombrie
ÎPS Vladimir a săvârșit Liturghia la biserică cu hramul „Sf. Împărați Constantin și Elena” de pe colinele

Râșcanilor din capitală.

30 octombrie
Mitropolitul Vladimir a liturghisit la parohia « Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil » din s. Chetrosu, Drochia.

27 octombrie
ÎPS Vladimir a săvârșit Liturghia la biserica « Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil » din s. Zgurița, Drochia.

21-24 octombrie
În perioada 21-24 octombrie Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Vladimir a săvârșit un pelerinaj în Țara Sfântă fiind însoțit de 36 de slujitori ai Mitropoliei Chișinăului și a Întregii Moldove.

23 octombrie
ÎPS Mitropolit Vladimir a oficiat Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie la Sfântul Mormânt de la Ierusalim, la care au participat Mitropolitul Varsanufie de Saransk și Mordovia, Mitropolitul Varnava de Ciuvașia și Ceboksar și ierarhul locului.

17 octombrie
Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Vladimir a săvârșit Liturghia la catedrala Nașterea Domnului din Chișinău. În amiaza zilei ÎPS Vladimir a primit la Palatul Mitropolitan pe domnul Anatol Cășlaru, directorul general al S.A. „Carmez”.

DECORAȚII BISERICEȘTI

13 noiembrie
Prot. Gheorghe Botnaru, parohul bisericii "Sf. Dumitru" din s. Pașcani, r. Criuleni a fost decorat cu Bederniță și Cruce cu pietre scumpe.

8 noiembrie
Parohul bisericii din s. Speia, r. Anenii Noi a fost decorat cu medalia "Cuv. Paisie Velicikovski" iar primarul localității, domnul Alexandru Snegur a fost distins cu Ordinul "Ștefan cel Mare și Sfânt"; preotul Alexei Proca de la parohia "Chipul Mântuitorului cel ne făcut de mână" din Chișinău a fost decorat cu Bederniță.

31 octombrie
De înalte distincții bisericesti s-au învrednicit și clericii bisericii „Sf. Împărați Constantin și Elena”, părintele paroh, protoiereu mitrofor Vitalie Roșca cu Ordinul „Ștefan cel Mare și Sfânt” - preotul Agafonic Potoroacă a fost decorat cu Ordinul „Cuviosul Paisie Velicikovski”, gr. II, iar preotul Fiodor Jecu a primit dreptul de a purta Paliță.

30 octombrie
Pentru păstoria înțeleaptă a turmei încredințate și pentru eforturile sale spre binele și mărirea Bisericii Ortodoxe din Moldova, parohul bisericii „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil” din s. Chetrosu, r. Drochia, Protoiereu Ilie Prisăcari a fost decorat cu Ordinul „Cuviosul Paisie Velicikovski”, Protoiereu Grigore Lăcustă, parohul bisericii „Nașterea Maicii Domnului” din s. Popeștii de Sus a primit dreptul de a sluji cu Ușile Împărătești deschise până la Heruvic, Protoiereu Igor Burduja, clericul bisericii din s. Chetrosu s-a învrednicit de Crucea cu pietre scumpe, iar Preotul Eugen Foalea, cleric al aceluiași sfânt locaș, a fost ridicat în treapta de Protoiereu.

27 octombrie
Părintele paroh de la biserica « Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil » din s. Zgurița, Drochia Ioan Marcu a fost decorat cu Ordinul „Cuviosul Paisie Velicikovski” gr. II, pentru rodnică-i activitate păstorească și pentru râvna depusă spre dreapta păstorie a turmei încredințate.

17 octombrie
În semn de prețuire arhipăstorească pentru activitatea spre binele Bisericii dl A. Cășlaru, directorul general al S.A. „Carmez”, a fost decorat cu Ordinul „Cuviosul Paisie Velicikovski”, gr. II, urându-i succese binecuvântate pentru viitor.

AU FOST HIROTONIȚI

13 noiembrie
La Liturghia săvârșită la biserica "Sf. Dumitru" din Pașcani, Criuleni, diaconul Nicolae Lisnic a fost Hirotonit în treapta de preot pe seama parohiei "Sf. Ierarh Nicolae făcătorul de minuni" din s. Cușmirca, r. Șildănești.

8 noiembrie
În timpul Liturghiei de la biserica din s. Speia, r. Anenii Noi, diaconul Alexei Proca a fost hirotonit în treapta de preot pe seama parohiei "Chipul Mântuitorului cel ne făcut de mână" din Chișinău.

7 noiembrie
În timpul Sfintei Liturghii la catedrala mitropolitană, Ierodiaconul Savatie (Celac) a fost hirotonit în treapta de preot pe seama bisericii "Sf. Treime", din s. Saharna, r. Rezina.

27 octombrie
În timpul Liturghiei la biserica « Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil » din s. Zgurița, Drochia, diaconul Anton Chirică a fost hirotonit preot pe seama parohiei „Adormirea Maicii Domnului” din Rezina.

17 octombrie
În timpul Liturghiei la catedrala Nașterea Domnului din Chișinău a fost hirotonit în treapta de preot diaconul Veaceslav Rotari pe seama protopopiatului Florești.

DECLARAȚIA SINODULUI BISERICII ORTODOXE DIN MOLDOVA

(inceputul în pag. 1)

În acest fel, a fost interpretată eronat campania pentru promovarea valorilor creștine în societate, iar informația publicitară răspândită în acest scop a dobândit un caracter electoral, fenomen cu care nu am fost de acord niciodată și pe care, evident, nu îl tolerăm.

A trebuit să treacă câteva luni și să păstrăm liniștea launtrică, timp în care au fost făcute multiple consultări cu slujitorii Sfințelor Altare în problema vizată, deoarece în toila forfotei politice orice declarație a Bisericii putea fi interpretată după placul politicianilor și a altor instituții ostile ortodoxiei – toată plinătatea Bisericii s-a rugat pentru pace, înțelepciune și dragoste între cetățenii, de Dumnezeu păzitei noastre țări.

Biserica, în calitatea sa de instituție divino-umană, nu se implică în lupta politică. Conform Concepției Sociale a Bisericii Ortodoxe, este neadmisă participarea ierarhilor și clericilor în activitatea organizațiilor politice în procesul electoral, astfel încât este interzisă și susținerea publică a candidaților și formațiunilor politice.

Am fost întotdeauna dispuși ca dimpreună cu organele de conducere și cu reprezentanții puterilor politice să întreținem un dialog deschis în speranța găsirii unui numitor comun întru realizarea predării în școli a obiectului „Bazele Ortodoxiei”, luându-se în considerație poziția Bisericii împărțită de majoritatea concetățenilor noștri.

Dorim să menționăm că obiectul «Religia» ce este actualmente implimentat în școală este un bun premergător al disciplinei solicitate - „Bazele Ortodoxiei”. În același timp, trebuie să fim precauți visavis de modalitatea predării și de selectarea cadrelor didactice angajate în acest scop, pentru a nu preda o religiozitate abstractă, ci una ziditoare de suflet și păstrătoare a predaniei Bisericii Ortodoxe. În același timp, bineînțeles, pentru copiii ale căror părinți optează pentru o altă confesiune, pot fi predate Bazele altor tradiții de cult sau concepte sociale nereligioase. Aceasta ar contribui esențialmente la renașterea și însănătoșirea societății noastre într-o măsură mult mai mare decât în cazul în care se predă un obiect-amalgam, format dintr-o multitudine de concepte religioase, obiect în care copiii nu se regăsesc, deoarece anterior au fost educați în familii cu tradiții religioase multisekulare.

Această practică este bine răspândită în majoritatea țărilor Europei unde, în baza liberului arbitru, se dă prioritate studierii culturilor și tradițiilor religioase personale, astfel încât diversele forme de predare a obiectelor legate nemijlocit de etică și confesionalitate sunt obligate de a respecta conceptele religioase și filosofice ale părinților, toate acestea fiind protejate și de un șir de documente legislative internaționale.

Datoria Bisericii este de a avea grijă de viitorul și starea moralității poporului nostru, acestea fiind strict condiționate de cunoașterea tradițiilor credinței strămoșești. Totodată Biserica tinde de a fi făcătoare de pace și purtătoare de grijă pentru unitatea păstoritorilor săi conform îndemnului evanghelic: „Fericiți cei făcători de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema” (Matei 5, 9).

În această perioadă dificilă din punct de vedere politic, economic și social, rolul Bisericii este de a ajuta oamenii. Iar acest ajutor constă în a orienta poporul spre unitate, libertate și independență, în favoarea unor relații bune cu popoarele Răsăritului și Apusului, iar nu spre dezbinare și ură, păstrând totodată nealterată credința străbunilor noștri, tradiția și canonicitatea Bisericii.

+ VLADIMIR, Mitropolitul Chișinăului și al întregii Moldove
SAVA, Episcop de Tiraspol și Dubăsari
ANATOLIE, Episcop de Cahul și Comrat
PETRU, Episcop de Hîncu, Vicar al Mitropoliei Chișinăului și al întregii Moldove
MARCHEL, Episcop de Bălți și Fălești
01 noiembrie 2010

EDUCAȚIA RELIGIOASĂ – CALEA SPRE DESĂVÂRȘIRE

Religia este o necesitate a firii umane, nu numai o poruncă a lui Dumnezeu. Numai în El și prin El omul care năzuiește după fericire și desăvârșire poate găsi răspunsuri la întrebări sau probleme inaccesibile științei și poate ajunge la desăvârșire — scopul final al existenței umane. „Și aceasta este viața veșnică: Să te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat, și pe Iisus Hristos pe Care L-ai trimis.” (Ioan. 17, 3)

Biserica și școala sunt cele două instituții atât de apropiate ca funcție, încât este imposibil să slujești în Biserică și să faci abstracție de școală și invers, să faci parte din instituția școlii și să faci abstracție de Biserică. Aceasta, dacă înțelegi și îți însușești rostul lor.

Motivul fundamental pentru care Biserica și școala se presupun reciproc este faptul că amândouă au în vedere Omul: Biserica se ocupă de mântuirea omului, iar școala, de instruirea lui. Însă nu există mântuire fără cunoaștere și cunoaștere fără instruire.

Mântuirea este un proces lung, care se desfășoară în timpul existenței pământești a omului și înseamnă ridicarea omului “la starea de bărbat desăvârșit, la măsura vârstei deplinătății Lui Hristos” (Efes. 4, 13). De aceea, Cel ce a întemeiat Biserica, Mântuitorul Hristos S-a numit “Învățătorul”, una din slujirile Lui este cea învățătoarească, iar una din primele misiuni date apostolilor arată că una din

funcțiile Bisericii va fi aceea de a învăța: “Mergând, învățați toate neamurile botezându-le în numele Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh” (Matei 28, 19).

Educația religioasă este o acțiune complexă, care urmărește informarea și formarea elevilor în vederea conducerii lor spre idealul vieții creștine: desăvârșirea. Desăvârșirea constă în a nu te opri din creșterea în bine, ea este asemenea unui urcuș care începe pe pământ și continuă în cer, acest gen nu e altceva decât procesul de asemănare cu Dumnezeu, în care constă și scopul fericirii omului.

Vârsta copilăriei, este vârsta cu trăsăturile de voință și caracter în formare, având ca germe însăși personalitatea umană. Acum, la această vârstă copilul este mai receptiv la diversele influențe ce se exercită asupra lui, formându-se în sufletul lui impresii, deprinderi de conduită și sentimente cu ajutorul cărora se devină o persoană deschisă comuniunii cu semenii și cu Dumnezeu.

Predarea religiei trebuie privită în strânsă legătură cu educația morală, acordându-i însăși fundament Divin, creștin. Nu este important cât de des se face sau ce durată au aceste activități, ci important este intensitatea trăirilor afective simțite de copil și modul de răsfrângere asupra comportamentului de zi cu zi.

Viața, inteligența, iubirea, caracterul

și virtutea – toate acestea lucruri mari și divine ale omului sunt fără nume în sufletul copilului și vor rămâne învăluite în profunzimile naturii sale, dacă cineva nu se îngrijește să le studieze și să le cultive religios.

În cadrul acestei discipline, nu abstracțiile religioase sunt similare sufletului copilului, dar ceea ce atinge mai mult sentimentul său religios și ideea pe care o are el despre Dumnezeu la această vârstă. Fiul Lui Dumnezeu S-a Înrupat cu scopul de a se face învățător al oamenilor, înălțând chipul învățătorului până la ultima treaptă a desăvârșirii, prin îngemănarea cuvântului cu dragostea care formează și care educă.

NECESITATEA EDUCAȚIEI RELIGIOASE ÎN ȘCOALĂ

Educația religioasă este cea care ține sau care se referă la religie sau „educație religioasă creștină”, este o acțiune specific umană, care se desfășoară conștient de către profesor conform unui plan și metode bine organizate.

Ea este susținută de iubire, încredere, libertate, și de Harul Lui Dumnezeu și are drept scop realizarea caracterului religios-moral cu desăvârșirea lui în personalitatea creștină. Educația religioasă are un sens formativ care este exprimat pe de o parte prin implicarea tuturor proceselor psihice în descifrarea și trăirea sensurilor adânci ale existenței, iar pe de altă parte prin valorificarea substratului moral al valorilor religioase.

Omul este în continuă creștere în continuă schimbare. El învață de când se naște și până la mutarea lui din această viață. Ca orice lucru sau ființă din natură, are nevoie de îndrumare și de sprijin încă de mic, mai ales în materie de educație religioasă. Vârsta copilăriei este cea mai importantă pentru a începe formarea religioasă a omului ca orice alt fel de educație.

Înțelegerea copilului poate patrunde uneori în chip minunat în tainele credinței. Ne vin în minte exemplele unor copii care, datorită educației religioase primite în școală își „catehizau” părinții neștiutori în ale credinței, îi puneau în fața unor pilde din viața creștină. De exemplu unul dintre ei încerca să-și convingă părinții să meargă la Biserică pentru că, dacă mergeau să-și viziteze prietenii, ar fi trebuit să meargă să-L viziteze și pe prietenul cel mai important

– Domnul Dumnezeu în casa Lui.

Dacă nu se face educație religioasă încă din copilărie riscul ca omul în devenire să nu cunoască niciodată frumusețea credinței creștine este foarte mare. Omul va crede în religie pentru că îl va îndemna și amintirile din copilăria sa. Educația religioasă făcută încă din copilărie nu afectează libertatea omului de mai târziu pentru că dacă omul va voi va putea să mai schimbe adevărurile religioase la care a aderat în copilărie.

Copii Îl receptează astfel pe Dumnezeu prin sufletele lor, sunt mai aproape de Dumnezeu au altă deschidere către El. Poate de aceea Însuși Mântuitorul îi dădea ca exemple Sfinților Apostoli „Lăsa-ți copiii și nu-i opriți să vină la Mine că a unora ca aceștea este Împărăția Cerurilor” (Matei 19, 14). Educația religioasă oferă o cale de cunoaștere copiilor și de liniște sufletească a lor în zbuciumul acestei vieți și din problemele pe care de multe ori le întâmpină.

Din observațiile făcute de mine asupra elevilor mei, de cele mai multe ori întâmplătoare, am reușit să cunosc unele din probleme cu care se confruntă aceștia, în general aceste probleme sunt izvorâte din depărtarea de astăzi de Dumnezeu. Activități făcute atât în școală cât și în afara ei au avut un efect pozitiv asupra lor, participarea cu copiii la slujbe sau la Sfânta Spovedanie, la întoarcere am revenit cu niște copii cum nu ne așteptam. Știam că pe Dumnezeu Îl simți mai aproape în casa Lui, dar nu credeam că copiii pot conștientiza acest lucru.

O caracteristică a orelor de religie pe care le predau este aceea că trebuie să punem mare accent pe materialul didactic: icoane, planșe, filmulețe cu caracter religios. Le-am dat posibilitatea de a se exprima prin realizarea de icoane, sau doar prin colorarea unor modele religioase puse la dispoziție.

Educația religioasă este importantă pentru oameni. Pentru copii în special, dar trebuie completată și cu activități care permit o mai bună creștere a elevilor, o mai mare apropiere de ei și cel mai bun cadru care permite acest lucru este Biserica. Credem că nu se poate realiza o educație religioasă fără a avea ca punct central Biserică. Pentru a fi buni, pentru a se iubi și a se respecta unii pe alți este nevoie de educație religioasă.

profesor de religie: Demerji Sergiu.
Liceul Teoretic „Columba”,
mun. Chișinău, sector Buiucani.

Ne pregătim de Postul Nașterii Domnului

Credincioșii ortodocși încep pregătirea duhovnicească pentru Nașterea Domnului. Postul Crăciunului este unul luminos, care ține 40 de zile, și când sunt numai pomeniri ale bucuriei, ale nădejzii de bucurie. Ca orice post, în primul rând el trebuie să reprezinte o abținere de la toate lucrurile rele, care ne îndepărtează de Dumnezeu și de oameni. Însă, odată cu gândurile noastre, în post ne angajăm și la o disciplină în ceea ce privește hrana. Ne folosim numai de hrana vegetală și, în zilele hotărâte pentru dezlegare, folosim pește și untdelemn. Astfel, din punctul de vedere al alimentației, Postul Crăciunului este mai ușor față de cel al Paștelui, având multe dezlegări la pește, ulei și vin.

Postul Crăciunului amintește de postul îndelungat al patriarhilor și dreptilor din Vechiul Testament, în așteptarea venirii lui Mesia - Izbăvitorul. După unii tâlcuitori ai cultului ortodox, prin durata lui de 40 de zile, acest post ne aduce aminte și de postul lui Moise de pe Muntele Sinai, când acesta aștepta să primească cuvintele lui Dumnezeu, Decalogul (cele 10 porunci), scrise pe lespezile de piatră ale Tablelor Legii. Tot așa se cuvine să aștepte creștinii, pentru a putea întâmpina prin ajunare Cuvântul lui Dumnezeu născut din Fecioara Maria.

Postul e un act liber consimțit, reglementat de disciplina religioasă pentru a întâmpina un eveniment important în istoria mântuirii. Acum, creștinii trebuie să se spovedească și să se împărtășească pentru a se pregăti sufletește pentru primirea, în ieslea sufletului, a Pruncului Înrupat.

În perioada Postului Crăciunului apar modificări în programul liturgic. Începând cu data de 21 noiembrie (stil vechi) se introduce în cadrul slujbei Utreniei Căntăviriile Nașterii Domnului, care se cântă până în data de 30 decembrie (stil vechi) inclusiv. La Ceasuri și Pavcerniță stihirile și troparele nu se cântă, ci se citesc. Dacă Ajunul Crăciunului cade sâmbăta sau duminica, slujba Ceasurilor Împărătești se mută în vinerea de dinainte, această zi devenind aliturgică. De asemenea, dacă Ajunul Crăciunului cade într-una din zilele din cursul săptămânii (de luni până vineri), se va oficia în această zi Liturghia Sfântului Vasile cel Mare, urmând ca în ziua praznicului să se săvârșească Sfânta Liturghie a Sfântului Ioan Gură de Aur. Dacă ajunul va fi sâmbăta sau duminica, în ziua de ajun se va oficia Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur, iar în ziua Crăciunului - Liturghia Sfântului Vasile cel Mare unită cu Vecernia.

În ultima zi a Postului Crăciunului (24 decembrie (stil vechi)), numită Ajunul Crăciunului, credincioșii îl așteaptă pe preot ca să le aducă vestea Nașterii Mântuitorului. Ei își primenesc casele, pregătesc bucate pentru cel mai important musafir, preotul, în ziua de Ajun, în felul acesta cinstind marea sărbătoare care are să vină. „Ziua de Ajun este o zi de post mai aspru decât în celelalte zile. Se ajunează până la ceasul al IX-lea, când se obișnuiește să se mănânce, în unele părți, grâu fiert amestecat cu fructe și miere, în amintirea postului lui Daniel și al celor trei tineri din Babilon. În unele zone se ajunează până la răsăritul luceafărului de seară,

care ne amintește de steaua ce a vestit magilor nașterea Mântuitorului. Această ajunare amintește, de asemenea, de postul ținut odinioară de catehemenii care, în seara acestei zile, primeau Botezul creștin și apoi prima împărtășire la Liturghia săvârșită atunci în acest scop.

Tot din ziua de Ajun, încep colindele, cântările prin care glasurile cristaline ale copiilor vestesc marea bucurie a Înrupării Domnului. În fiecare an, mergând din casă în casă, în liniștea nopții de dinaintea sărbătorii Crăciunului, colindătorii reactualizează simfonia divină a cetelor îngerești și cântarea păstorilor ce au vestit nașterea Domnului, în urmă de 2000 de ani. A doua zi, după ce participă la Sfânta Liturghie, credincioșii se întorc la casele lor, înfruptându-se din bucate de dulce și bucurându-se de marea sărbătoare a creștinătății.

Primele mențiuni despre respectarea acestei perioade de înfrânare alimentară și trupestă provin din secolele IV-V, de la Fericitul Augustin și de la episcopul Leon cel Mare al Romei, care a rostit nouă cuvântări despre acest post, numit „postul din luna a zecea”.

La început, nu toți creștinii posteau în același mod și același număr de zile. De exemplu, unii posteau numai șapte zile, alții șase săptămâni; unii țineau un post mai aspru, alții unul mai ușor. Însă Sinodul local din Constantinopol, ținut la anul 1166 (sub patriarhul Luca Chrysoverghi), a uniformizat durata Postului Nașterii Domnului în Bisericile Ortodoxe, hotărând ca toți credincioșii să postească timp de 40 de zile, începând cu data de 15/28 noiembrie.

CALENDAR ORTODOX Noiembrie

01 D 14 Duminica a XXV după Rusalii. (†) Sf. doctori fără de arginți Cosma și Damian.

02 L15 Sf. Mc. Achindin, Pigasie, Elpifidor, Aftonie și Agapie.

03 M 16 Sf. Mc. Achepsima Ep., Iosif pr. și Aitala diac.

04 Mc 17 Cuv. Ioanichie cel Mare; Sf. Mc. Nicandru Ep. și Ermeu pr.

05 J 18 Sf. Mc. Galaction și Epistimia; Sf. Mc. Timotei, Teofil și Teotim; Sf. Ap. Hermes

06 V Sf. 19 Pavel Mărturisitorul, Patriarhul Constantinopolului; Cuv. Luca.

07 S 20 Sf. 33 de Mucenici din Melitina; Cuv. Lazar.

08 D 21 Duminica a XXVI după Rusalii. (†) Soborul Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil.

09 L 22 Sf. Mc. Claudiu, Castor, Sempronian și Nicostrat; Sf. Mc. Onisifor și Porfirie; Sf. Ier. Nectarie Făcătorul de minuni.

10 M 23 Sf. Ap. Rodion, Olimp, Erast și Sosipatru; Sf. Mc. Orest.

11 Mc 24 Sf. M. Mc. Mina; Sf. Mc. Victor, Vichentie și Ștefanida; Cuv. Teodor Studitul.

12 J 25 Sf. Ioan cel Milostiv, Patriarhul Alexandriei; Cuv. Nil Pustnicul.

13 V 26 (†) Sf. Ioan Gura de Aur, Arhiepiscopul Constantinopolului; Sf. Mc. Damaschin.

14 S 27 (†) Sf. Ap. Filip; Sf. Grigorie Palama (Lăsatul secului pentru Postul Crăciunului).

15 D 28 (†) Duminica a XXVII după Rusalii. Cuv. Paisie de la Neamț; Sf. Mc. și Mart. Gurie, Samona și Aviv (Începutul Postului Crăciunului).

16 L 29 (†) Sf. Ap. și Ev. Matei.

17 M 30 Sf. Grigorie Taumaturgul, Ep. Neocezareei; Cuv. Mart. Lazar Zugravul; Cuv. Zaharia (Dezlegare la ulei și vin).

18 Mc 1 Sf. M. Mc. Platon; Sf. Mc. Romano și Zahau, diac.

19 J 2 Sf. Prooroc Avdie; Sf. Sfințit Mc. Varlaam.

20 V 3 Înaintepăznuirea intrării în Biserică a Maicii Domnului; Cuv. Grigorie Decapolitul; Sf. Mc. Dasie; Sf. Ier. Proclu.

21 S 4 (†) Intrarea în Biserică a Maicii Domnului (Vovidenia) (Dezlegare la pește).

22 D 5 Duminica a XXVIII după Rusalii. Sf. Ap. Filimon, Arhip și Onisim; Sf. Mc. Cecilia (Dezlegare la peste)

23 L 6 (†) Cuv. Antonie de la Iezerul-Vâlcea; Sf. Ier. Amfilohie.

24 M 7 Sf. Mc. Clement, Ep. Romei și Petru, Ep. Alexandriei.

25 Mc 8 (†) Sf. M. Mc. Ecaterina; Sf. M. Mc. Mercurie (Odovania Praznicului intrării în Biserică a Maicii Domnului).

26 J 9 Cuv. Alipie Stâlpnicul, Nicon și Stelian Paflagonul.

27 V 10 Sf. M. Mc. Iacob Persul; Cuv. Natanail și Pinufrie.

28 S 11 Sf. Cuv. Ștefan cel Nou; Sf. Mc. Irinarh.

29 D 12 Duminica a XXIX după Rusalii. Sf. Mc. Paramon, Filumen și Valerin (Dezlegare la pește)

30 L 13 (†) Sf. Ap. Andrei, cel întâi chemat, Ocrotitorul României; Sf. Frumentiu, Ep. Indiei (Dezlegare la pește).

Pomenirea Sfântului ierarh Nectarie din Eghina, episcop al Pentapolisului

9 / 22 noiembrie

Sfântul Nectarie din Eghina (n. 1 octombrie 1846 la Silivri, în Tracia, d. 8 noiembrie 1920 la Atena) a fost episcop de Pentapole și ctitor al mănăstirii "Sfânta Treime" din insula Eghina. În 1961 Sfântul Sinod al Bisericii de Constantinopol l-a proclamat sfânt al Bisericii Ortodoxe, comemorarea lui făcându-se în ziua de 9 noiembrie.

Sfântul Nectarie s-a născut într-o familie săracă de pe malul mării Marmara. Părinții săi, Dimos și Marie Kephala, i-au dat numele de Anastasie. La vârsta de 14 ani a plecat la Constantinopol ca să lucreze și să se școlească.

În 1866, la vârsta de 20 de ani, Sfântul Nectarie pleacă în insula Chios ca să predea ca învățător. Aici devine călugăr, cu numele de Lazăr, la 7 noiembrie 1876, în celebra mănăstire Nea Moni. Un an mai târziu a devenit diacon, apoi, prin generozitatea unui creștin bogat din insulă și cu ajutorul Patriarhului Sofronie al Alexandriei, a putut să-și completeze studiile la Atena și să obțină, în 1885, o diplomă a Facultății de Teologie din capitala Greciei.

Tot în acest an, 1885, Sfântul Nectarie pleacă la Alexandria (Egipt), unde a fost hirotonit preot la biserica Sfântul Nicolae din Cairo. Câțiva ani mai târziu, în 1889, a fost hirotonit episcop de Pentapole (episcopie corespunzând în acea vreme Libiei superioare) de către Patriarhul Sofronie, care l-a numit și predicator, secretar patriarhal și reprezentant al său la Cairo.

Dar după doar un an a fost alungat din Egipt în urma calomniilor unor clerici invidioși. A trebuit să se întoarcă la Atena, singur, nebăgat în seamă, disprețuit, în mari lipsuri materiale. A rămas câțiva ani predicator (1891-1894), iar apoi a fost numit director al școlii teologice Rizarios, care forma viitori preoți. A rămas 15 ani în acest post ecleziastic.

În 1904, la cererea mai multor călugărițe, a fondat mănăstirea "Sfânta Treime" din insula Eghina, devenită azi unul din marile locuri de pelerinaj din lumea ortodoxă. În decembrie 1908, la vârsta de 62 de ani, sfântul Nectarie și-a dat demisia din postul de director al școlii teologice și s-a retras în mănăstirea sa din Eghina, unde a rămas până la sfârșitul vieții.

A murit la 8 noiembrie 1920, în urma unui cancer de prostată care l-a chinuit un an și jumătate. A fost înmormântat în mănăstirea sa de către ieromonahul iconar Sava, care mai târziu a pictat prima icoană a sfântului.

În 1953 moaștele sale au fost mutate într-un mormânt mai frumos. Pomenirea mutării moaștelor sale se face în ziua de 3 septembrie.

Câțiva ani mai târziu, la 20 aprilie 1961, Patriarhia Ecumenică din Constantinopol a recunoscut cultul de care se bucura deja sfântul și l-a proclamat sfânt al Bisericii, cu pomenirea pe 9 noiembrie.

Intrarea în Templu a Preasfintei Stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoarei și pururea Fecioarei Maria

21 noiembrie / 6 decembrie

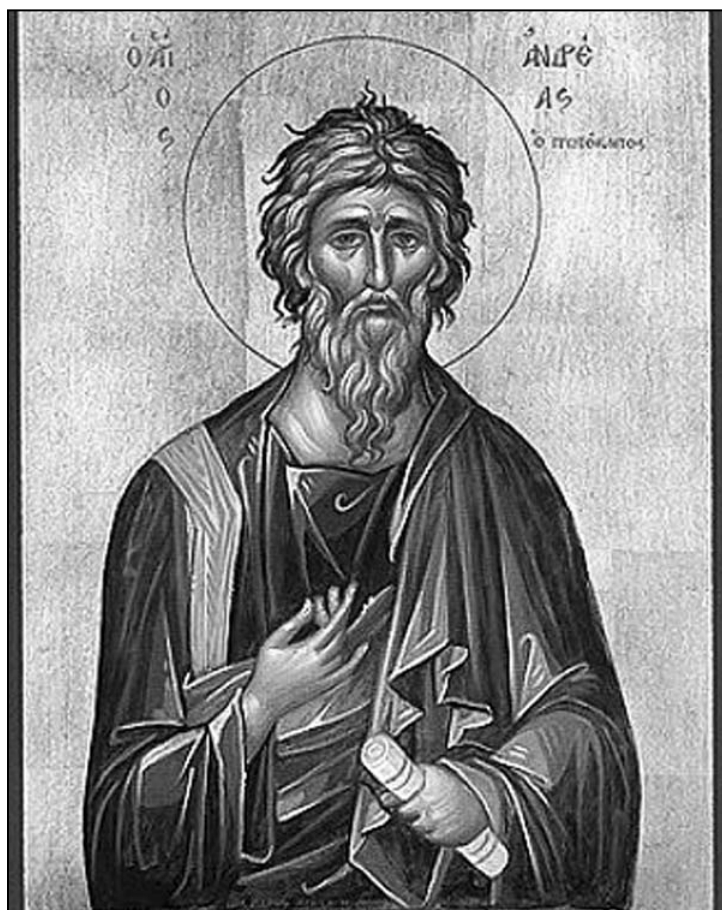
Intrarea în Templul legii a Doamnei de Dumnezeu Născătoarei a pricinuit ortodoxilor creștini praznic minunat și a toată lumea. Fiindcă s-a făcut aceasta într-un chip minunat și este înainte-mergătoare a mării și minunatei taine a întrupării Cuvântului lui Dumnezeu, care avea a se face în lume prin mijlocirea Născătoarei de Dumnezeu. Deci praznicul Intrării s-a început din pricina aceasta: Ana cea pururea pomenită, fiindcă mai toată viața a petrecut-o stearpă fără să nască prunc, ruga împreună cu bărbatul său Ioachim pe Stăpânul firii, ca să le dăruiască lor prunc, și făgăduindu-se ca, dacă vor câștiga dorirea, îndată vor afierosi lui Dumnezeu pe pruncul cel născut. Și așa a născut pe ceea ce s-a

făcut pricina mântuirii neamului omenesc, pe împăcătoarea și împrietenitoarea lui Dumnezeu cu oamenii, pe pricina înnoirii de a doua oară a lui Adam cel căzut și a sculării și a îndumnezeirii lui, pe Preasfânta Stăpână de Dumnezeu Născătoare Maria.

Când a fost de trei ani, au luat-o părinții ei și au adus-o pe ea în ziua de astăzi în Templu. Și plinindu-și făgăduința au afierosit pe fiica lor lui Dumnezeu celui ce le-a dăruit-o; și au dat-o pe ea preoților și mai ales lui Zaharia, arhierelui celui de atunci. Acesta luând-o pe ea, a adus-o în cele mai dinăuntru ale Templului, unde numai singur arhierul o dată pe an intra. Și aceasta a făcut-o după voința lui Dumnezeu Celui ce după puțin avea a Se naște dintr-însa spre îndreptarea și mântuirea lumii.

Deci acolo a rămas Fecioara doisprezece ani, cu rară cuviință, hrănită cu hrană cerească de către Arhanghelul Gavriil. Învrednicindu-se și dumnezeieștii arătări, până ce s-a apropiat vremea dumnezeieștii Bunei Vestiri și a descoperirilor celor cerești și mai presus de fire care i s-au arătat ei. Că a binevoit Dumnezeu a Se întrupa dintr-însa pentru iubirea de oameni, ca să înnoiască de a doua oară lumea cea stricată prin păcat. Atunci Născătoarea de Dumnezeu, ieșind din Sfintele Sfintelor, a fost dată lui Iosif logodnicului, ca acela să-i fie păzitor și martor al fecioriei ei și ca să slujească, atât la nașterea ei cea mai presus de fire, cât și la fuga ei cea în Egipt și la întoarcerea cea de acolo în pământul lui Israel.

Pomenirea Sfântului, slăvitului și întru tot lăudatului Apostol Andrei, cel întâi chemat

30 noiembrie / 13 decembrie

Acesta era din orașul Betsaida, fecior al unui oarecare Iona evreul, fratele lui Petru, cel dintâi dintre ucenicii lui Hristos. Acesta a fost mai întâi ucenic al lui Ioan înaintemergătorul și Botezătorul. Apoi dacă a auzit pe dascălul său arătând cu degetul și zicând: "Iată Mielul lui Dumnezeu cel ce ridică păcatul lumii", lăsându-l pe el a

urmat după Hristos. Și zicând lui Petru: "Aflat-am pe Iisus cel din Nazaret", l-a atras spre dragostea lui Hristos. Se află și altele multe în Sfânta Scriptură despre dânsul. Acestuia, după ce a urmat lui Hristos, când a fost după înălțarea Lui de au luat sorți apostolul, și au mers care într-o țară, care într-alta, atunci acestui întâi-chemat i-a căzut soarta și a luat Bitinia și Marea Neagră și părțile Propontidei și Calcedonul, Bizanțul, Tracia, Macedonia și părțile cele ce ajung până la fluviul Dunărea, Tesalia, Grecia și părțile Ahaiei, asemenea și Aminosos, Trapezunta, Iracilia și Amastris. Însă acestea le-a umblat nu așa degrabă, cum le trecem cu cuvântul, ci în fiecare țară răbdând multe împotrivă și multe lucruri cu nevoi, le-a biruit pe toate cu îndemnul și cu ajutorul lui Hristos. Dintre care cetăți aducând una la mijloc, voi lăsa pe celelalte celor ce le știu. Căci mergând acesta la Sinope și propovăduind cuvântul lui Dumnezeu, a suferit multe necazuri și torturi de la cei ce locuiau acolo, pentru că acei sălbatici oameni l-au trântit jos și, apucându-l de mâini și de picioare, l-au tras grăbiș, și cu dinții l-au scuturat, și l-au bătut cu lemne și cu pietre, și l-au lepădat departe de cetate, dar el iarăși s-a arătat cu totul întreg și sănătos de răni, cu harul Învățătorului și Mântuitorului său.

Deci, sculându-se de acolo a trecut multe cetăți și orașe, precum: Neocezareea, Samosata, la alani, la abasgi, zichii, bosforiți și hersoniți, apoi s-a întors la Bizanț și acolo hirotonind episcop pe Stahie, și colindând celelalte țări, a venit la luminatul Ostrov al Peloponesului și în Paleapatra, primit fiind în gazda de un om anume Sosie, care boala greu, l-a tămăduit și îndată toată cetatea Patrelor, a venit la Hristos. Și Maximila, femeia proconsulului, fiind vindecată de cumplită boală și dobândind grabnică tămăduire, a crezut în Hristos, împreună cu preaiuteptul Stratoclis, fratele proconsulului Egheat, și alții mulți ce aveau multe feluri de boli s-au tămăduit prin punerea mâinilor apostolului. Pentru aceasta mâniindu-se Egheat, și prinzând pe apostolul Domnului și răstignindu-l cu capul în jos pe o cruce, l-a scos din viața aceasta. Pentru aceasta și el, nedreptul, dreaptă răsplătire a luat de la Dumnezeu, căci căzând într-o răpă înaltă, s-a risipit. Iar moaștele apostolului după aceea peste multă vreme au fost mutate la Constantinopol, în zilele împăratului Constantiu, fiul mai-marelui Constantin, prin porunca lui, de Mucenicul Artemie. Și au fost așezate cu ale lui Luca Evanghelistul și cu ale lui Timotei în luminata biserică a Sfinților Apostoli.

Singuri în Univers

autor: Petru Bogatu

Se pare că toate ipotezele potrivit cărora Universul ar fi dădora de civilizații extraterestre, altele decât cea umană, nu sunt decât niște basme. Valoarea lor științifică nu o depășește pe cea a cărții „Alisa în țara minunilor”.

Tăcerea Universului

După decenii de eforturi sterile de a descoperi probe că viața ar putea să existe undeva în afara Pământului, orișice tentativă a lumii științifice de a identifica în Univers ființe inteligente ajunge să cadă acum în derizoriu. De la un timp începe săvanții de la NASA, bunăoară, care de ani buni fac o imensă risipă de energie și mijloace financiare pentru a monitoriza cu telescoape ultramoderne spațiul cosmic se arată disperați și într-un fel resemnați. În ciuda semnalelor și mesajelor trimise de pe Terra, lumea înconjurătoare cu miliardele ei de stele și galaxii, tace mîlc.

În afara sistemului nostru solar au fost expediate două sonde spațiale. Pioneer transmite imaginii ale ființei umane și o hartă arătând unde este Pământul, iar Voyager poartă un disc cu sunete și imagini de pe Pământ. În plus, stația cosmică Kepler, dotată cu un telescop spațial de tip fotometru, urmărește și înregistrează nonstop strălucirea a peste 100.000 de stele. Degeaba. Rezultatul e egal cu zero.

Totodată, un indiciu că planeta noastră e locuită sunt undele radio. Acestea se propaga în toate direcțiile. Multe informații sunt transmise dinspre Pământ încă de la apariția undelor radio și călătoresc deja circa 80 de ani-lumina în spațiu. Ce înseamnă asta? Dacă ar exista civilizații extraterestre, nu mai departe de 80 de ani-lumina, am avea șansa ca ele să ne fi identificat deja. Practic, la această distanță, pe o planeta, cu un mic receptor, se pot asculta în acest moment emisiunile radio difuzate pe Glob acum 80 de ani. Zadarnic însă. Nu-i găsim nici noi pe extraterestri, nici ei pe noi.

Una peste alta, nu sunt semne că undeva în spațiul cosmic s-ar derula vreo activitate rațională. Este mare probabilitatea ca noi să fim singurele ființe inteligente din Univers, declara Andrew Watson, coordonatorul echipei de cercetători britanici. Chiar dacă s-ar putea ca aceleași condiții de pe Pământ să existe și pe alte planete, posibilitatea ca viața să apară și acolo, consideră el, este una destul de mică.

Potrivit astronomilor, 98 la sută din stelele ce au similitudini cu Soarele nostru fac parte din așa-zisele sisteme duble sau multiple în care nu pot exista planete apte să adăpostească viața. Privite din acest unghi, condițiile din restul spațiului cosmic sunt și mai anapoda. Astfel stând lucrurile, consideră academicianul rus, Iosif Șklovski, Soarele e o stea stranie, o excepție care confirmă regula generală că în Univers e foarte puțin probabil să apară și să se dezvolte viața biologică.

Viața, o taină a tainelor

Dar mai există o problemă care dă peste cap supoziția potrivit căreia omul n-ar fi singur în Univers. Ne confruntăm cu ea, de altfel, nu în cosmos, ci chiar aici, pe Pământ. Este vorba de viața ca atare care și astăzi rămâne o taină a tainelor. Cu cât omul află mai mult despre complexitatea și originalitatea acesteia, cu atât mai puțin o înțelege.

În ciuda unor descoperiri științifice epocale ale biologiei moleculare, deși recent a fost descifrat genomul uman, viața rămâne o enigmă. Nici adepții teoriei evoluției nu mai cred cu toții că aceasta ar fi putut să apară spontan, în urma unei întâmplări neroade. Același Iosif Șklovski, deși se considera materialist, scria că cel mai rudimentar organism unicelular viu este mai complicat și mai sofisticat decât cea mai performantă întreprindere modernă. Și cum orișice întreprindere are un arhitect care a conceput-o, volens-nolens, trebuie să răspundem la întrebarea ce se impune: cine a conceput viața?

Dr. F.H. Crich, laureat al premiului Nobel spune că în celula umană de reproducere se află peste 100.000 de gene. Celula este atât de mică

încât în punctul de la sfârșitul acestei fraze ar încăpea 250.000 de celule. Genele, precum se știe, poartă înscrise în ele toate informațiile genetice. Fiți atenți! Dacă toate informațiile încorporate în gene ar fi decodificate și scrise pe hârtie, acestea ar umple 1000 de volume cu 5000 pagini fiecare. Ele toate înglobează informațiile ereditare de la părinți, moși și strămoși. Au un plan exact cum să fie clădit corpul omenesc pentru ca acesta să aibă 198 de oase, 639 de mușchi, 16 miliarde de neuroni etc. O adevărată enciclopedie e înscrisă într-un punct minuscul și invizibil, de sute de ori mai mic decât cel pe care îl pui cu pixul pe o coală de hârtie.

Dar celula vie este mai mult decât un stoc de cărți ce ar putea constitui o bibliotecă. E un laborator, mai complex și mai funcțional decât toate tehnologiile digitale contemporane luate laolaltă. E un supercomputer care transformă o matrice biologică într-o ființă umană inteligentă.

Când răsfoiești enciclopedia din librărie nu poți nicidecum să crezi că s-a scris singură, nu-i așa? Darămite celula vie?! Unde mai pui că aceasta, în ceea ce privește complexitatea ei, este mult peste orice robot creat de om.

Prof. Chandra Wickamasinghe, un astronom din Anglia scria în revista „New Scientist”: „șansa ca viața să fi apărut pe pământ la întâmplare e ca și cum ai admite ca un uragan, suflând peste un cimitir de mașini, să construiască un avion Boeing-747”. Savanții serioși nu mai cred că o celulă vie ar fi putut fi generată spontan în urma unui accidental concurs de împrejurări. De aceea, ei presupun ca aceasta ar fi fost adusă pe Terra de pe alte planete. Numai că în spațiul cosmic, dincolo de Pământ, consideră astronomii, viața se pare că nu-i. Cercul se închide.

Terra, un corp ceresc ieșit din comun

Și pe urmă, nu numai Soarele, ci și Terra e un corp ceresc ieșit din comun. Pe planeta noastră există un mediu atât de favorabil pentru viață, încât te bate gândul că cineva îl menține așa cu bună știință. Dacă nivelul Oceanului, de exemplu, s-ar ridica doar cu câteva zeci de centimetri, o parte imensă a uscatului s-ar pomeni sub apă. Ar fi înecate țări întregi, iar deșertul Sahara s-ar transforma într-un lac adânc. Raportul dintre oxigen și Azot pe Pământ e de 21 la 79, fiind, cu alte cuvinte, exact cel de care are nevoie o celulă vie. Pe glob e un balans uimitor care nu are cum să fie întâmplător.

Potrivit ultimelor cercetări, dincolo de faptul că Pământul e o planetă perfectă, mai era nevoie, ca viața să existe, nu numai de un Soare extraordinar care nu ne pârjolește, ci doar ne încălzește, ci și de un Jupiter rarisim. Adică de un corp ceresc, plasat la marginile sistemului stelar care să fie suficient de mare și rezistent ca să apere Terra de incursiunile meteoriților ucigători ce vin încontinuu din adâncimile Cosmosului. Se creează impresia că planeta noastră vie, ce întrunește condiții ideale pentru viață, este baricadată și bine păzită. De cine?

Astfel, sistemul solar pare să fie un fel de seră gigantică, nemăiîntâlnită în spațiul cosmic, care protejează un Pământ pe cât de excepțional, pe atât de desăvârșit. De unde și concluzia că suntem singuri în spațiul cosmic. Dar cu ce scop?

Care este rostul vieții într-un uriaș Univers uniform creat dintr-un punct minuscul de o natură cu totul specială, după cum ar fi zis Edwin Hubble. Dintr-o așa-numită singularitate fără dimensiuni care, potrivit, savanților, era inițial un subatom. Din acesta a rezultat Bing-Bangul, o inimaginabilă explozie ce a propagat spațiul cosmic. Cine a pus acest punct din care s-a născut Universul, dar și viața de pe o planetă pierdută în imensitatea lui? Iată două întrebări fundamentale la care pentru moment răspunde doar credința, nu și știința.

Oricum, tot mai multe date ale biologiei și astrofizicii converg spre ideea că și viața, și Universul au apărut nu datorită unei întâmplări oarbe, ci în urma unui proiect inteligent. Însă asta este deja o altă poveste.

Sursa <http://bogatu.voceabasarabiei.net/>

Politicieni lăsați clerul în pace!

(începutul în pag. 1)

Pentru a-și atinge scopul, politicienii fac cele mai năstrușnice propuneri: să includă preoți pe lista electorală, să-l aleagă pe ÎPS Vladimir Președinte al R. Moldova ș.a. În cele mai dese cazuri, dacă cineva le sugerează politicienilor că Biserica nu trebuie să se implice în politică, pentru că Ea este a tuturor, apoi politicienii zic că clericii sunt cetățeni ai țării și au drepturi ca și ceilalți cetățeni.

Într-adevăr preoții sunt egali în drepturi cu ceilalți cetățeni. Dar există o mică rectificare. Preoții sunt slujitori ai Bisericii, care are și ea legi. Dacă legislația civilă îi oferă preotului dreptul de a fi ales și de a alege în toate organele de stat, apoi legislația bisericească, interzice clerului să ocupe posturi de conducere, sau „dregătorii lumești”. Astfel canoanele 6, 20, 83 Apostolice; 3, 7 al Sinodului VII ecumenic; 16 al Sinodului din Cartagina; ș.a. sunt foarte categorice în privința participării clericilor la dregătoriile lumești: „Am zis că nu se cuvine ca episcopul sau presbiterul să se pogoare pe sine la ocârmuirea obștești (publice), ci să se hărăzească (dedice) nevoilor (treburilor) bisericești. Deci ori să se supună a nu face aceasta, ori să se caterisească, căci, după povățuirea Domnească, nimeni nu poate sluji la doi domni (Matei 6, 24)”.

Și hotărârile mai recente ale organelor de conducere bisericești sunt categoric împotriva participării clericului la „dregătorii lumești”. Astfel, pe 8 octombrie 1919, Sfântul Patriarh Tihon făcea printr-o scrisoare apel la clerul Bisericii Ortodoxe Ruse să nu se amestece în lupta politică și arăta îndosebi că slujitorii Bisericii „trebuie să fie în virtutea rangului lor deasupra și în afara oricărui interes politic. Ei trebuie să-și amintească regulile canonice ale Sfintei Biserici care interzic slujitorilor ei să se amestece în viața politică a țării, aderând la un partid politic oarecare și, încă și mai mult, să facă din riturile liturgice un instrument al demonstrațiilor politice”.

Chiar dacă în conformitate cu rezoluția de la 27 decembrie 1988, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse permitea clericilor să candideze la posturile de deputați, pe 20 martie 1990, Sfântul Sinod a declarat că „Biserica Ortodoxă Rusă își declină responsabilitatea morală și religioasă pentru participarea unor persoane la alegeri în organe ale puterii”.

Din motive de economie, Sinodul a evitat să adopte sancțiuni împotriva celor care nu s-au supus, „constatând că un astfel de comportament stă pe propria lor conștiință”. La 8 octombrie 1993, Sfântul Sinod a hotărât în sesiunea sa largită să prescrie clericului abținerea de la participarea la alegerile parlamentare din Rusia în calitate de candidați la postul de deputat. S-a decis ca în acest sens clericii care încalcă această decizie să fie depuși din treaptă. Sinodul episcopilor Bisericii Ortodoxe Ruse din 1994 a aprobat această rezoluție ca „oportună și înțeleaptă” și a hotărât să o aplice „în cazul viitoarelor participări ale clericului Bisericii Ortodoxe Ruse la orice fel de alegeri în cadrul unor organe reprezentative ale puterii în CSI și țările Baltice atât la nivel național, cât și local”.

Răspunzând provocărilor realității contemporane în fidelitate față de sfintele canoane, același Sinod al episcopilor a adoptat un număr de reguli cu privire la tema aflată în discuție. Astfel, într-una din rezoluțiile sale, Sinodul a decis: „Să reafirme imposibilitatea pentru Plinătatea Bisericii de a sprijini în primul rând în campanii electorale indiferent de partide politice, mișcări, alianțe, uniuni sau alte organizații similare și pe liderii lor... să considere extrem de nedorit ca clericul să se alăture unor partide politice, unor mișcări, uniuni, alianțe și organizații similare care urmăresc în primul rând lupta preelectorală”.

Sinodul episcopal din 1997 a dezvoltat principiile relațiilor Bisericii cu organizațiile politice și a întărit rezoluția Sinodului anterior refuzând să dea clericului binecuvântarea de a adera la asociații politice. În declarația sa „Despre relațiile cu statul și societatea”, Sinodul a hotărât „să salute dialogul și contactele Bisericii cu organizațiile politice, în cazul în care astfel de contacte nu au caracter politic; să considere acceptabilă menținerea cooperării cu aceste organizații în scopuri care sunt în folosul Bisericii și poporului cu condiția ca ele să nu poată fi interpretate ca un sprijin politic...; să califice drept inadmisibilă participarea episcopilor și a clericului la orice campanie electorală sau la asociații politice ale căror statute stipulează nominalizarea candidaților lor pentru alegeri la orice nivel”.

După cum vedem legislația bisericească afirmă categoric imposibilitatea sprijinirii în campaniile electorale a oricărui partide, alianțe sau mișcări politice, totodată propune preoților să se abțină de la participarea la alegerile parlamentare în calitate de candidați la postul de deputat, în caz contrar clericii pot fi depuși din funcție.

Este greu de înțeles de ce politicienii propun clericilor să încalce legile bisericești. Oare nu știu cei care doresc cu orice preț să nimerească în Parlament, că o țară care nu-și respectă propriile legi riscă să-și înceteze existența. N-ași vrea să cred că cei care se declară apărători ai Bisericii au niște scopuri ascunse, de a distruge Biserica.

dr. Fuștei Nicolae

Simpozion dedicat lui Onisifor Ghibu în s. Boscana, r. Criuleni

În incinta liceului teoretic din s. Boscana, r. Criuleni și-a desfășurat lucrările simpozionul dedicat memoriei lui Onisifor Ghibu. La eveniment au participat oaspeți de vază, printre care doamna Maria Danilov, doctor în istorie, colaborator al Muzeului Național de Istorie din Chișinău, doamna Lidia Frumosu, președintele asociației "Astra" și Pr.

Nicolae Ciobanu, consilierul cultural al Mitropoliei Chișinăului și a Întregii Moldove.

Despre figura proeminentă a celui care a fost Onisifor Ghibu în cadrul culturii și istoriei naționale și despre modelul pe care îl reprezintă acesta pentru intelectualul contemporan.

Toți vorbitorii și-au ținut discursurile în fața

unei săli arhipline, fiecare punând în evidență în felul său meritele acestui mare cărturar.

În luarea sa de cuvânt, pr. Nicolae Ciobanu a menționat printre altele că biserica este întotdeauna deschisă unei colaborări cu intelectualitatea, și că acest eveniment vine doar să consolideze această relație binevenită și necesară.

Seminar dedicat prevenirii violenței domestice în Republica Moldova

Institutul Muncii din Chișinău a găzduit în perioada 2-3 noiembrie lucrările seminarului "Rolul Bisericii în prevenirea violenței domestice în Republica Moldova" la care au fost invitați să participe și câțiva reprezentanți ai Mitropoliei Chișinăului și a Întregii Moldove în persoanele:

Pr. Pavel Vuluța, Protopop de Drochia, Pr. Nicolae Ciobanu, Consilier Cultural al Mitropoliei Chișinăului și a Întregii Moldove, Pr. Ioan Solonaru, s. Cimișeni, r. Criuleni, Pr. Grigore Plăcintă, s. Hârtopul Mare, r. Drochia, ș.a.

Printre subiectele abordate în cadrul mesei rotunde s-a vorbit despre rolul administrației publice locale și a asistentului social în combaterea violenței în familie, implicarea cadrului legal, tactici de prevenire și soluționare a conflictelor, etc.

O chestiune aparte de pe ordinea de zi ca constituit-o cea a rolului preotului în diminuarea conflictului familial. Cu referire la acest subiect, părintele Nicolae Ciobanu a menționat că pentru a preveni mai ales violența domestică, Biserica face apel la învățăturile Sfintei Scripturi, care vorbesc despre dragostea și respectul reciproc atât în relațiile de familie, cât și cele interumane în general. Părintele Nicolae a subliniat faptul că limbajul abordat de Biserică în acest caz este cel al blândității dar și al hotărârii.

Omagiu ortodox adus unui poet român care a iubit Ortodoxia

Adrian Păunescu s-a născut la 20 iulie 1943, în comuna Copăceni, județul Bălți, Basarabia, ca fiu al lui Constantin și Floarea.

și „Nicolae Bălcescu“), rămâne fără sprijinul tatălui, care este dat afară din învățământ, pentru activitate anticomunistă (și, ulterior, la Bursa - Maramureș, arestat), Adrian Păunescu vine în București, unde urmează ultimele două clase la Liceul Central, pe care-l absolvă în 1960. Din motive politice (tatăl fiind deținut politic), nu se poate înscrie la Facultatea de Filologie a Universității București, decât în 1963, pe care o termina în 1968. Între 1970 și 1971, timp de un an academic, este bursier al Universității Iowa - S.U.A., susținând, în ultima luna a programului american, conferințe în fața studenților americani, la Universitățile: Ann Arbour, Chicago, Columbia din Washington, Michigan etc.

A fost unul din cei mai prolifici poeți români contemporani și este cunoscut mai ales ca poet și ca organizator al Cenaclului Flacăra.

Adrian Păunescu a debutat ca poet în anul 1960, iar 13 ani mai târziu conducea deja revista Flacăra. A fost destituit în iulie 1985. Pretextul imediat a fost scandalul busculadei iscate la concertul Cenaclului Flacăra din Ploiești din iunie 1985, însă

televiziune.

Adrian Păunescu a scris zeci de volume de poezii, el fiind cunoscut și apreciat pentru ușurința cu care compunea versuri.

„Repetabila povara“, „Ruga pentru părinți“, „Iubiți-vă pe tunuri“, „Aruncarea în valuri“ sau „Totuși iubirea“ sunt doar câteva dintre poeziile sale celebre.

Multe din creațiile sale au fost puse pe muzica de artiști români importanți, precum Vasile Șeicaru, Ștefan Hrușcă sau Nicu Alifantis.

Pe data de 5 noiembrie 2010 a trecut în lumea celor drepte.

Poetul Adrian Păunescu a fost înmormântat pe, 7 noiembrie, la Cimitirul „Bellu“ din București. Slujba înmormântării poetului a fost oficiată de către Preasfințitul Părinte Varlaam Ploieșteanul, Episcop-vicar patriarhal, înconjurat fiind de un sobor de preoți și diaconi, la Biserica „Boteanu“ din București. La sfârșitul slujbei înmormântării, Preasfinția Sa a rostit un fragment din poezia lui Adrian Păunescu, intitulată „În veci ortodocși!“, poezie pe care o redăm integral:

Adrian Păunescu (12 noiembrie 1997)

În veci ortodocși

De mic, sunt ortodox, ca toți ai mei,
aceasta e credința mea creștină,
am învățat cu tălpile să calc,
cum am aflat că mâna se închină.

Atunci am înțeles că sunt dator
să nu cedez cumva vreunei noxe,
ci să rămân, cu neamul meu cu tot,
fidel pe veci credinței mele ortodoxe.

Ai mei puteau muri și n-ar fi dat
credința lor pe nici un fel de bunuri,
nici dacă ar fi fost crucificați,
nici dacă s-ar fi tras în ei cu tunul.

În anii dogmei, mi-am păstrat și eu
în fiice istorică furtună,
credința-n Dumnezeu, cum mi l-a dat,
prin toți ai mei, Biserica străbună.

Și m-am opus căderii în neant
și celor care dărau altare
și clopote-n Ardeal am construit
și calendare pentru fiecare.

Și 'Noul Testament de la Bălgrad'
eu l-am crezut aducător de leacuri
și m-am zbatut că să apară iar,
la Alba, dup-aproape patru veacuri.

Și-am fost convins că nici un leninism
credința ortodoxă n-o ajută
ci, dimpotrivă, ateismul crunt
ar vrea să o transforme-n surdomută.
Dar dintr-o dată ce mi-e dat să simt?

A început la București să crească
un demonism bogat și indecent,
ce-amenință credința strămoșească.

Nevolnicii lovesc pe ortodocși,
îi tot mănesc și culpabilizează,
îi fac răspunzători de bolșevism,
îi umplu de lehamite și groază.

E clipa când mă simt dator să spun
că nu ne poate frânge vijelia,
că nu sunt bunuri pe acest pământ,
ca să ne cumpere Ortodoxia.

Noi nu putem să devenim mormoni
sau, altceva, conform unei rețete,
noi suntem ortodocși definitiv
oricât ar vrea cu droguri să ne-mbete.

Eu n-am crezut că, într-o zi, s-aud,
această fărâdelege epocală:
'Ortodoxia naște comunism!'
Deci, să fugim de ea ca de o boală.

Dar nu există-n lume avantaj
cu care ar putea să ne îmbie
catolici, evanghelici, protestanți,
să ne retragem din Ortodoxie.

Precum nici noi pe nimeni nu silim
să fie ortodox când nu o simte,
noi suntem pe vecie ortodocși,
cu leagăne, cu vieți și cu morminte.

Că nu ne poate nimeni mitui
s-o părăsim pe mamă în etate
din tragicul motiv că pe pământ
există alte mame mai bogate.

Ci noi, cu toate-acestea, chiar acum,
când ni-i credința însăși în pericol,
îi salutăm pe ceilalți frați creștini,
că harul de-a iubi nu e ridicol.

Și îi iubim pe toți acești creștini
ce, dincolo de orice paradoxe,
la rândul lor, respectă și iubesc,
pe credincioșii turlei ortodoxe.

Dar, vai, se-ntâmplă zilnic un complot,
o comedie pare tragedia,
e în pericol cultul ortodox,
se deromanizează România.

Fii, Doamne, lângă noi, măcar acum,
când sumbre acuzații se adună,
ia-n mână crucea de la Est,
ai grijă de biserica străbună.

Și dă-ne dreptul de-a ne apăra
chiar dacă de la frați asediul vine,
permite-ne să fim în veci creștini,
ca ortodocși urmându-Te pe Tine.

Copilăria și-o petrece în comuna Barca, din județul Dolj, fiind crescut mai ales de bunicii săi, Marin C. Păunescu (învățător, revizor școlar de Dolj, întemeietor de școală și lăcașe de cultură) și Ioana Păunescu, și de mama sa vitrega, Constantina (Margareta) Păunescu.

După absolvirea diverselor clase de școala primară, gimnaziu și liceu, la Barca, la Carpa și la Craiova (Liceele „Frații Buzești“

Păunescu devenise cunoscut și pentru criticile la adresa Puterii.

Între anii 1970-1980, Păunescu s-a remarcat în presa românească, iar la începutul anilor '80 a condus Cenaclul Flacăra.

La un an de la Revoluție, Păunescu a pus bazele revistei „Totuși iubirea“, iar în calitate de publicist a condus ziarul „Sportul românesc“, o scurtă perioadă, în 1999, și a realizat emisiuni la mai multe posturi de

NELINIȘTIT ESTE SUFLETUL NOSTRU PÂNĂ NU SE ÎNTOARCE IARĂȘI LA TINE, DOAMNE

LECTII DE CATEHIZARE

Lecția 61

CREȘTINISMUL ȘI ALTE RELIGII

ARGUMENTE ÎN FAVOAREA CREȘTINISMULUI

1. Asemănarea dintre creștinism și alte religii

Raționaliștii care văd izvoarele creștinismului în miturile păgâne insistă asupra asemănării unor concepții creștine cu cele păgâne.

Această asemănare ar putea fi explicată prin legea „unității spiritului uman”.

Renunțatul orientalist Max Müller spune că, citind „Vedanta” este imposibil să nu observi asemănarea uluitoare cu învățătura lui Pitagora și Platon. Însă „nimeni nu va afirma că autorii amintiți au împrumutat ideile lor din India, deoarece cercetarea adâncă a neamului omenesc ne dovedește că ce e posibil într-o țară poate să fie și în alta.

Deci asemănarea formelor de cult existente la diferite religii pot fi explicate nu doar prin împrumuturi, ci prin legea „unității spiritului uman”. După cum afirmă și prot. S. Bulgacov, anume datorită fenomenologiei cultului religios, toate religiile au temple, jertfe, rugăciuni, simbolică asemănătoare ș. a.

2. Naturalismul păgân și supranaturalismul creștin

O parte importantă a oricărei religii o formează concepția despre relațiile om - Dumnezeu și Dumnezeu - lumea.

Pentru unele religii această relație este pur naturală, necesară, inconștientă, iar pentru altele - conștient rațională, liberă.

În funcție de aceste relații, religiile uneori se împart în două grupe: naturale și supranaturale. Din a doua categorie fac parte religia Vechiului Testament și creștinismul, celelalte religii fac parte din prima categorie.

Așadar, pentru păgânism este caracteristic naturalismul excesiv, prin divinizarea obiectelor sau forțelor naturale. De aceea zeii păgânilor sunt în aceeași lume în care trăiește omul. Aceștia după spusele Sf. Apostol Pavel: „...au schimbat slava lui Dumnezeu Celui nescăpător cu asemănarea chipului omului celui stricacios și al păsărilor și al celor cu patru picioare și al târâtoarelor” (Rom. 1,23).

Dar este oare asemănare între creștinism și păgânism?

Într-adevăr, în timpul lui Tertulian, unii afirmau că Hristos este „zeul soarelui”, deoarece creștinii în timpul rugăciunii stau cu fața spre răsărit, dar apologetul creștin combate cu vehemență încercarea de a vedea o oarecare legătură între creștinism și păgânism. La rândul său, Sf. Atanasie cel Mare spune că nici luna, nici soarele, nici o altă

parte a creației nu poate fi Dumnezeu adevărat. Slujirea și divinizarea zeliilor păgâne este rezultatul necurăției și superstițiilor. Este semnificativ faptul că Iulian Apostatul, în centrul religiei sale, situa cultul soarelui, numindu-se slujitor al „Regelui Helios” el dorea cu tot dinadinsul să nimicească creștinismul, considerându-i pe creștini ateii „galileieni necurați”. Oare ar fi procedat astfel Iulian dacă ar fi corectă teza raționaliștilor precum că creștinismul este o religie naturală, astrală?

În realitate Creștinismul exclude orice fel de naturalism. Această trăsătură caracteristică a creștinismului sunt nevoiți să o recunoască chiar și acei istorici care susțin că creștinismul este o religie sincretistă. Astfel, prin reprezentantul lor Hunkel, ei afirmă că învățătura Sf. Apostol Pavel este bazată pe mitul păgân despre zeii care mor și învie, și totuși la un anumit moment ei spun următoarele: „Acum putem afirma că chipul neotestamentin al lui Hristos, indiferent de asemănarea Lui cu zeii mitici, după conținut este superior acestora. Toată gloata de zei-eroi, idealuri naturale ale sentimentului egoist-omenesc s-a văzut impusă să bată în retragere în fața unui Domn și Fiu al lui Dumnezeu, ideal al omului moral, ideal al liberei supunerii, ascultării și al dragostei. Să-L compare acum pe Hristosul lui Pavel și Ioan cu Mitra sau cu Cibela sau Șiva ca să recunoască justetea acestei afirmații”. De fapt, am putea încheia aici cu cuvintele spuse cândva de Shelling: „În Hristos a murit întreg păgânismul, toată religia cosmică”.

3. Caracterul moral al creștinismului și imoralitatea păgânismului

După cum știm, religiile păgâne, cu închinarea la diferite obiecte sau forțe naturale, sunt lipsite de orice suport moral din simplul motiv că natura nu este nici rea, nici bună. Unele dintre istoriile păgâne despre zei trezesc fior sau în cel mai bun caz nedumerire prin imoralitatea personajelor. Cultul păgân în mare parte este pătruns de „spiritul sexismului”. În legendele indiene despre Krișna se afirmă că zeul avea 8000 de soții și 16000 de fiitoare de la care a avut 180 000 de fii. Faptele eroice ale acestui personaj erau constituite din adultere care se secundau de numeroase omoruri. Terențiu amintește despre un caz când un preacurvar se îndreptătea aducând ca exemplu pe Jupiter: „Dacă astfel procedează zeul, de ce n-aș face și eu, omul, la fel”. Despre starea morală a zeilor ne spune elocvent Antisten, prietenul lui Socrate: „Dacă aș fi în stare s-o prind pe Afrodita! Aș străpunge-o cu sulița, pentru că a ispitit pe atâtea femei onorabile și frumoase”. La rândul

său Plutarh, considera cuvinte „de ocară” și anumite acțiuni rituale drept mijloace pentru înlăturarea demonilor. Autorul neoplatonic al tratatului Despre misterele păgâne a mers chiar până la idealizarea cultului falosului. Templele păgâne deveniseră locuri pentru intrigi amoroase, după cum afirmă Minuții Felix, curvia în temple înflorea mai ceva ca în casele de toleranță. Este cunoscut și cultul lui Dionisios (Bachus), în timpul serbării consacrate acestei zeițe, se considera că cu cât mai mult vin vei bea, cu atât mai plăcut vei fi zeului.

După cum vedem, este greu să vorbim despre o morală sau etică înaltă în religia păgână. Cu atât mai mult se evidențiază imoralitatea păgânismului pe fondul creștinismului, dacă analizăm figura fondatorului religiei creștine.

Hristosul evanghelic este o personalitate sfântă, curată. Până și Iuda a fost nevoit să spună: „Am greșit vânzând sânge nevinovat” (Matei 27, 4).

După cum recunosc mulți gânditori, doar Hristos poate reprezenta idealul desăvârșirii omenești. Chipul lui Hristos este cel mai potrivit pentru cenzura conștiinței umane. Măreția și harul lui Hristos a umbrat toate virtuțile omenești, Iisus este cel mai curat dintre curății. Învățătura morală a lui Hristos este desăvârșită. „Să crezi sau nu acestei învățături? În orice caz nu putem să o negăm ca fapt istoric de ordin moral, ca forță morală, venită în lume, care a schimbat starea spirituală a omenirii”.

4. Zeitatea feminină în păgânism și lipsa ei în creștinism

O particularitate a religiilor păgâne este prezența alături de zeu a zeiței, după caracterul natural al familiei umane: alături de bărbat trebuie să fie și soția. Așa se întâmplă că alături de zeul Tammuz se află zeița Iștar; Osiris o are pe Isida; Adonis pe Astarta, iar Attis o are pe Cibela (Cibela). Această stare de lucruri este în deplină conformitate cu caracterul naturalist al religiilor păgâne, când principiul productiv (zeul) este complectat și cu cel al nașterii (zeița). Cu certitudine putem afirma că în religiile supranaturale sau revelate cum a fost cea a Vechiului Testament sau Creștinismul în prezent nu vom găsi nici urmă despre credința că alături de Dumnezeu se află și o zeiță. În limba noastră nici nu există genul feminin a cuvântului Dumnezeu. Chiar și reprezentantul criticii negative A. Revilla a fost nevoit să recunoască: „Oricât de mult vom coborî în noianul anilor, nu vom găsi nimic ce ar spune că Dumnezeu lui Israil ar fi avut o prietenă sau însoțitoare”. Cu atât mai mult El nu avea nimic comun cu zeițele feminine Isida, Afrodita, Cibela ș.a.

(va urma)

Preoții cer Mitropoliei Moldovei să nu permită folosirea imaginii bisericii în spoturile electorale

„Solicităm Mitropoliei Moldovei să-și revendice dreptul de monopol asupra tuturor imaginilor ce au tangență cu biserica și pot fi folosite în scopuri meschine”. Declarația aparține președintelui Asociației „Pro Ortodoxia” Ghenadie Valuța și a fost lansată pe 10 noiembrie 2010, în cadrul unei conferințe de presă. Această solicitare vine în contextul în care la 1 noiembrie 2010, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe din Moldova a decis că implicarea bisericii în structuri politice și susținerea partidelor este

inadmisibilă.

Potrivit lui Valuța, imaginile bisericii au fost folosite și în alte campanii electorale, de această dată fiind utilizate însă într-un mod obraznic. „Aceasta înseamnă să te folosești de masca altuia pentru a-ți atinge propriile scopuri”, a declarat președintele Asociației.

Preoții consideră că biserica nu trebuie să se implice în politică la nivel oficial. „Dacă vine cineva să mă întrebe, îi pot da un sfat ca preot, la nivel personal”, susține Valuța.

Amintim că, în cadrul unei conferințe de presă ce a avut loc la 23 iulie curent, președintele Asociației „Pro Ortodoxia” a declarat că potrivit legislației bisericești, biserica își rezervă dreptul să se implice sau nu în politică. Ghenadie Valuța a anunțat astăzi că Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe a abrogat precedentă declarație privind dreptul bisericii de a alege și a precizat clar că aceasta nu are voie să se implice în politică.

UNIMEDIA

A doua dezbatere interconfesională dintre ortodocși și bapțiști nu va avea loc

În data de 30 septembrie 2010 a avut loc prima dezbatere teologică interconfesională din Republica Moldova. Inițiativa a venit din partea ieromonahului Petru Pruteanu, iar primii care au acceptat invitația au fost teologii bapțiști din Chișinău și în special pastorul Vasile Filat. În comun au fixat un regulament, care în general a fost bun, dar asupra căruia urma să se mai lucreze, pentru a înlătura diferitele lacune sesizate la prima rundă de dezbateri.

Primul subiect discutat, așa cum probabil toți știu deja, a fost „Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție: raportul dintre ele”. În continuare a fost propus să se discute despre Biserică și Preoție, dar teologii bapțiști și-au revindecat dreptul de a fixa ei următorul subiect

pentru dezbateri, întrucât primul a fost propus de ortodocși. După unele discuții privind formularea, s-a fixat titlul „Cinstirea icoanelor, moaștelor și a sfinților”. A fost acceptat subiectul și împreună au fost făcute și modificările la regulament, făcând și unii și alții diferite propuneri și concesiuni în ce privește modalitatea desfășurării dezbaterilor. Data fixată pentru următoarele dezbateri era 18 noiembrie 2010, iar locația – Universitatea de Stat din Moldova.

Totuși, înainte de a face public subiectul, locația și noul regulament, bapțiștii au refuzat să mai aibă dezbateri cu noi pentru că acestea nu ar aduce mai multă înțelegere între creștini, ci ar accentua diferențele și dezbinarea dintre noi, iar slujitorii ambelor Biserici

s-ar abate de la misiunea la care au fost chemați. Nu vreau să fac publică toată corespondența dintre noi, dar acest argument (parafrazat în formă liberă de mine) mi s-a părut mai mult un pretext decât un motiv temeinic, dar nu mă apuc să-l comentez și sper că și bapțiștii vor fi onești la acest capitol.

Oricum, discuția cu bapțiștii s-a încheiat (oarecum amiabil, zic eu) și de aceea vin cu invitația către alte confesiuni, în special pentecostali și adventiști, de a continua dezbaterile teologice interconfesionale, după un regulament asemănător cu cel precedent.

Domnul să ne ajute și să ne lumineze pentru a merge pe calea cea dreaptă!

Ieromonahul Petru Pruteanu

Adunarea Episcopilor Ortodocși recunoscuți canonic din Oceania și Asia

La Sidney, în Australia, s-a încheiat pe, 18 octombrie, Adunarea episcopilor ortodocși recunoscuți canonic din Oceania și Asia. Timp de trei zile participanții au dezbătut aspecte legate de afirmarea Ortodoxiei și stabilirea unor acțiuni comune pentru slujirea și împlinirea necesităților spirituale ale creștinilor ortodocși din aceste regiuni.

Adunarea a reiterat angajamentul de a-i reprezenta pe toți fiii Bisericii Ortodoxe în fața celor de altă credință și în fața întregii comunități din aceste zone, precum și de a susține cultivarea scrisului teologic și a educației bisericești.

Biserica Ortodoxă Română a fost reprezentată la întrunire de Preasfințitul Mihail, Episcopul Ortodox Român al Australiei și Noii Zeelande.

Arhiepiscopul de Canterbury despre trecerea la catolicism

09.11.2010, Londra - Ca răspuns la anunțul de luni a cinci Episcopi anglicani, care au spus că trec în Biserica Catolică, primatul Comuniunii Anglicane, Arhiepiscopul Rowan Williams de Canterbury, a dat un comunicat în care acceptă cu "regret" renunțarea Episcopilor, "care au hotărât ca viitorul lor în slujirea creștină să treacă prin noile structuri propuse de Vatican. Le dorim lor toate cele bune în noua fază a slujirii lor adusă Bisericii", a adăugat el, mulțumindu-le pentru "fidela lor operă pastorală în Biserica din Anglia timp de mulți ani".

Asociația internațională de anglicani care se opun hirotonirii femeilor ca preoți sau episcopi, "Forward in Faith", i-a asigurat pe Episcopii care și-au anunțat trecerea la catolicism de "iubirea, rugăciunile și sprijinul tuturor membrilor și recunoștința pentru slujirea pe care au desfășurat-o în slujba lor". "Îl asigurăm și pe Arhiepiscopul de Canterbury și pe Episcopul de Londra de rugăciunile noastre, în timp ce încercăm să discernem cum vor fi înlocuite sediile vacante de Ebbsfleet, Richborough și Fulham", adaugă "Forward in Faith".

Mons. Alan Hopes, Episcop catolic, auxiliar de Westminster, a primit în mod pozitiv decizia, după cum se vede într-un comunicat dat în numele Conferinței Episcopale din Anglia și Țara Galilor. Episcopatul catolic, a spus el, "așteaptă înființarea Ordinariatului" și transmite "un călduros bun venit, pe care îl extindem la toți cei care vor să facă parte din el". Prelații catolici din Anglia și Țara Galilor au convocat o reuniune despre această temă și după care vor putea da mai multe informații. Până în acest moment nu a fost creat nici un Ordinariat pentru anglicani care intră în comuniune deplină cu Biserica Catolică, deși comunități anglicane din Regatul Unit, din Statele Unite, din Australia și din Canada și-au exprimat intenția de a se uni cu Biserica Catolică.

La rândul său, pr. Federico Lombardi, director biroului de presă al Vaticanului, a confirmat luni că Sfântul Scaun studiază constituirea Ordinariatului conform normelor stabilite de Constituția Apostolică Anglicanorum coetibus și că eventualele decizii vor fi comunicate la momentul oportun.

Ercis.ro

Femeie din Pakistan, condamnată la moarte, pentru că este creștină

O femeie creștină din Pakistan a fost condamnată la moarte, fiind acuzată că ar fi defăimat numele profetului Mohamed.

Asia Bibi are 45 de ani, este mama a cinci copii și neagă comiterea unei astfel de blasfemii față de profet. Femeia se apără, spunând că a fost condamnată la moarte pentru credința ei. Grupurile creștine și cele pentru drepturile omului condamnă verdictul și fac apel la abolirea legilor privind blasfemia. Necazurile Asiei au început în momentul în care a fost rugată de kolegele ei de muncă să le aducă apă, dar au refuzat să bea, spunând că apa a fost murdărită de Asia, pentru că este

creștină.

După câteva zile, femeia a fost atacată de kolegele ei musulmane, fiind nevoie de intervenția poliției pentru a nu fi linșată. Ajunsă la poliție, Asia a fost acuzată și apoi condamnată de blasfemie.

Comunitatea din Siria și-a serbat hramul

Comunitatea creștinilor ortodocși români din Damasc - Siria și-a serbat hramul parohiei pentru prima dată joi, 28 octombrie, de sărbătoarea Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou. După cum a hotărât Patriarhul României, ocrotitorii nou-înființatei parohii creștin-ortodoxe române din Siria sunt Sfinții Apostoli Petru și Pavel și Sfântul Cuvios Dimitrie cel Nou, ocrotitorul Bucureștilor.

În ajunul hramului, părintele Gheorghe Costea, preotul comunității din Siria, a săvârșit slujba Vecerniei, urmată de o slujbă de Te Deum. La eveniment a fost prezent, alături de cei 30 de români, și Excelența Sa Dan Sandovici, ambasadorul României la Damasc, și părintele Nizar, parohul bisericii.

Tinerii distanțați de religie

Sociologul religiilor Regina Polak a ilustrat "in primis" situația austriacă, în care tinerii ce se declară religioși (adică practicantii) sunt mai puțin de jumătate, și anume 45%; situația nu stă mai bine în țările vecine ca Ungaria, unde cifra estimativă coboară la 40%. Imediat urmează Elveția, unde tinerii care cred sunt 39%, apoi Germania cu 37% și în ultimul loc Cehia, cu 23%.

Potrivit primelor estimări, tinerii cei mai religioși sunt polonezi, greci și români. Situația devine critică în aria fostei Republicii Democratice Germania, pe care specialistul în sociologie Polak a definit-o un "pustiul religios": aici doar 13% dintre tinerii sub vârsta de 30 de ani se consideră religioși. Ateii declarați sunt o minoritate în Europa: în Austria sunt 4% din populației și 7% dintre tineri. O excepție o reprezintă, încă o dată, fosta Germania de Est (unde însă tinerii sunt mai puțin "atei" decât totalul populației), dar și Franța (circa 25% dintre cei sub 30 de ani) și Cehia. Între tendințele cele mai semnificative înregistrate de studiul în cauză, Polak a subliniat "sfârșitul erei constantiniene", marcată de colaborarea dintre stat și Biserică: "astăzi se observă atât un declin al structurilor ecleziastice tradiționale, cât și un fenomen ce se răspândește în toată Europa, caracterizat de marele procentaj de persoane legate de o confesiune dar care se definesc nereligioase".

05.11.2010 - Din ce în ce mai mulți tineri sunt distanțați față de religie, reiese din studiul european asupra valorilor 2008-2010 (European Values Study, EVS) prezentat pe 4 noiembrie la Viena într-un simpozion dedicat chiar incidentei "Valorilor în Austria și Europa".

Stimați cititori! Nu uitați să vă abonați la "Curierul Ortodox" pe anul 2011

MATERIALELE PUBLICATE REFLECTĂ DOAR OPINIA AUTORILOR ȘI GRADUL LOR DE DOCUMENTARE

Stimați cititori, dacă ați citit ziarul și nu doriți să-l păstrați, transmiteți-l la alți cititori, dar vă rugăm să nu-l folosiți pentru necesități auxiliare

curierul ortodox

Publicație
în limba română
Indice de abonare: 22034

Adresa
redacției

"Curierul Ortodox". Bd. Traian, 3/1
MD-2060 Moldova (Rep)
Tel. 77-25-33; 77-24-44
<http://www.geocities.com/cortodox>
fuste_nicolae@yahoo.com

REDACȚIA

Dr. Nicolae FUȘTEI - redactor șef,
Prot. Vasile CIOBANU - secretar responsabil,
Preot Dumitru TOLICO - redactor tehnic

Tipografia "Prag"
str. Spicului 94,
Chișinău
Tirajul: 800
Comanda: 2080